

ဖိသန်ဒီးဟံန့်ဖိဃီဖိ မဲာ်ချဲတၢ်ထံာ်ဂ့ၢ်ဝီ အပူၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သး ဒီး တၢ်သမံသမိးဆၢတံာ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တၢ်သံကွၢ်ရဲၣ်

ဖိသန်အမံၤ- _____ မိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲဖိသန် အမံၤ- _____

သးနံၣ်/နံၣ်အိၣ်ဖျဲာ်- _____ မုၢ်နံၣ်- _____

တၢ်သမံသမိးဆၢတံာ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တၢ်သံကွၢ်ရဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်လဲၤဒီးပူးအဆိကတၢ် လၢဖိသန်အသးအိၣ် 3 နံၣ်အဖီလၢာ်ကိးဂၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. မၤနီၣ် ကယဲာ် တၢ်ဆီတလဲတဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ဖိသန်ဒီးဟံန့်ဖိဃီဖိ မဲာ်ချဲတၢ်ထံာ် ဂ့ၢ်ဝီ အပူၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သး ဒီး တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူး အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဟံာ်ထွဲလဲၤဒီးပူးသးတခါစုာ်စုာ်အပူၤတက့ၢ်.

ဖိသန်ဒီးဟံန့်ဖိဃီဖိ မဲာ်ချဲတၢ်ထံာ်ဂ့ၢ်ဝီ အပူၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သး (ကဝီယာ် မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ် ဒီတၢ်ဒူးနံၣ်အိၣ်အသး)	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
မၤတၢ်ယုထံာ်သ့ၣ်ညါ န့ၣ်အံၤအတၢ်ဆးတၢ်ဆါ ဘၣ်ထွဲဒီး မဲာ်ချဲတၢ်အိၣ်သး တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်စဲၤခဲ, တၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ, တၢ်ဆါပုၤနံၣ်ဖျဲာ်, စၢၤညိၣ်ဂ့ၢ်ဝီ, မဲးတၢ်ဘီလံးစံာ်တၢ်တဘျီလၢာ်ဘၣ်စး (metabolic disorder), မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆါဘၣ်သးဒီးနီၣ်ကစၢ်ဒီတဂၤညါ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး မဲာ်ချဲတၢ်တဘျီလၢာ်ဘၣ်စးတဖၣ် တဘျီဘျီခါ? *	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
မ့ၢ်ဖိသန်အမိၢ်ပၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဒီပုၤဂီၤတဖၣ် အိၣ်ဒီး မဲာ်ချဲ/တၢ်ထံာ် အတၢ်ဂီၢ်ကီတဖၣ် လၢအလိၣ်ဘၣ် တၢ်ကစၢ်ယါဘျီ ဖဲသးအံၤန့ၣ်အလီၤစၢ်အဆၢကတၢ် (တချုးသးနံၣ်လၢယုန့ၣ်) ဒီအမ့ၢ် မဲာ်ချဲအဂီၢ်စၢ်, မဲာ်ချဲဝါယးကဒုကယိၣ်ထံာ်တဖၣ် (မုၢ်ကစၢ်အတူငးတမ့ၢ်), မဲာ်ချဲခဲစၢ်တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ထံာ်ဒီး န့ၣ်ခါ? **	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
မ့ၢ်န့ၣ်အံၤ အိၣ်ဖျဲာ်ထီၣ်ဝဲ တချုးအသးနံၣ်လၢ 32 နံၣ်ခါ?	မ့ၢ်	တမ့ၢ်

တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူး အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပုၤကွၢ်ထွဲဖိသန် စံးဆၢအီၤ
ဖဲတၢ်လဲၤဒီးပူးသးတဘျီစုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးဟံဖျါ- ကဝီယာ် မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ် လၢလံာ်န့ၣ်ကီၣ်အကြးအဘၣ်အပူၤ ဒီအဘၣ်ထွဲဒီးန့ၣ်အသးတက့ၢ်	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
မ့ၢ်ပုၤကွၢ်ထွဲဖိသန် မ့တမ့ၢ် သရၣ်/မ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီတမံၤမံၤ ဘၣ်သး ဖိသန်အမဲာ်ချဲ(တဖၣ်) မ့တမ့ၢ် အတၢ်ထီၣ်ခါ? **	မ့ၢ်	တမ့ၢ်

လံာ်ကဘျးခိာ်တီ စးထီာ်ကဒါက့ၤအသး စးထီာ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 2 ဒီးဆူညါ

တၢ်ကွဲးဟံးဖျါ- ကဝီပာ် မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ် လၢလံာ်န့ၢ်က့ၢ်အကြးအဘၣ်အပူၤ ဒ်အဘၣ်ထွဲဒီးန့ၢ်ဖဲအသးတက့ၢ်	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
<p>မ့ၢ်န့ၢ်သ့ၣ်ဟံးသးလၢ ဖဲသ့ၣ်အံၤအိၣ်ဒီး သကံာ်ပဝးလၢလံာ်တဖၣ်တမံၤမံၤခါ? ***</p> <p>မ့ၢ်တၢ်ဂီၤက့ၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆီတလဲ အိၣ်ဝဲတမံၤမံၤ လၢမံၢ်ချံၤအပူၤ- မံၢ်ချံၤအဝါတဖၣ်, မံၢ်ပုၤဖဲတဖၣ်, မံၢ်ဖဲတဖၣ်, မံၢ်ဆဲးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် မံၢ်ချံၤအပူၤဝးအလီၤခါ?</p> <p>တၢ်တသ့တၢ်တၢ်ကဝီပၤ လၢအတမ့ၢ်ဒ်ညါန့ၢ်အသး မ့ၢ်အိၣ်ခါ?</p> <p>ခိၣ်ဆါ ခဲအံၤခဲအံၤခါ?</p> <p>မ့ၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် အိးထီာ် အမံၢ်ချံၤတဖျါခါ?</p> <p>မ့ၢ် ဒီးဒူး, ဖျးတဆံးအမံၢ်ချံၤ ခဲအံၤခဲအံၤခါ?</p> <p>မံၢ်ထံလီၤ မ့တမ့ၢ် မံၢ်ချံၤအထံယုၤ လၢတမ့ၢ်ဒ်ညါန့ၢ်အသး မ့ၢ်အိၣ်ခါ?</p> <p>မံၢ်ချံၤတၢ်ဘၣ်သကံာ်လီၤသး တဂ့ၤဝဲဘၣ်ခါ?</p> <p>ဖဲက့ၢ်တၢ်တမံၤအခါ ဟံးဘၢ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ညာ် အမံၢ်ချံၤတကပၤခါ?</p> <p>ခိၣ်တၢ်လီၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ဘိးဒ်ခဲအိၣ် ဆူအဂၤတကပူၤ မ့တမ့ၢ် သးပီၤအခိၣ်ဆူတၢ်မံၢ်ညါ မ့တမ့ၢ် ဆူတၢ်လီၤခဲ ဖဲက့ၢ်တၢ်လၢအသးစဲဝဲတမံၤမံၤအခါန့ၢ်ခါ?</p> <p>သးပီၤအခိၣ်ဘိးဘးတၢ်တံၢ်ဆူ တၢ်လၢအသးစဲဝဲတမံၤမံၤခါ?</p> <p>တၢ်အိၣ်မၤန့ၢ် တၢ်ဖဲတၢ်လံၤတဖၣ် တသ့တန့ၢ်ဝဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ခါ?</p>	မ့ၢ်	တမ့ၢ်
<p>မ့ၢ်စံးဆါ မ့ၢ် ဆူတၢ်သံကွၢ်လၢထး တမံၤမံၤန့ၢ်, ဝံသးစူၤ တဲန့ၢ်ပၢၤအါထီာ်တက့ၢ်-</p>		

* ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်- မ့ၢ်လိာ်န့ၢ် ကွၢ်သယံဆူ တၢ်ဂ့ၢ်စရီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး [တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်သးတဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ထံၣ်ဒီးမံၢ်ချံၤဝီ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ်](http://www.health.state.mn.us/docs/people/childrenyouth/ctc/visionscreen/discondassocvsn.pdf)
www.health.state.mn.us/docs/people/childrenyouth/ctc/visionscreen/discondassocvsn.pdf

** တၢ်အိၣ်ဒီး ဟံာ်ဖိပီဖဲ တၢ်စံာ်စါတဲစါ လၢမံၢ်ချံၤဝီတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ် တချုး သးနံာ်ယုနံာ်အဆၢကတီၢ်, တၢ်အိၣ်ဒီး မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲဖဲသ့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဆါသီသီန့ၢ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပနီၣ်တခါ လၢတၢ်ဆုၤခိဆူညါအဂီၢ် ဆူမံၢ်ချံၤတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဂၤအအိၣ်န့ၢ်လီၤ.

*** မိၢ်ပၢ်/ ပုၤကွၢ်ထွဲဖဲသ့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ ဘၣ်ထွဲဒီး သကံာ်ပဝးတမံၤတမ့ၢ်န့ၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကန့ၢ်ဖျါထီာ်ဝဲ တၢ်လိာ်ဘၣ်တမံၤလၢတၢ်ဆုၤခိဆူညါအဂီၢ် ဆူမံၢ်ချံၤတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဂၤအအိၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကြးသမံသမိးကွၢ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီတဖၣ် ဖဲတၢ်လဲၤဒီးပုၤသးတဘျီလၢလံာ်လီၤ..

မံာ်နံာ်စိထာ်ဆူၣ်ချဲၤကျိၤ (Minnesota Department of Health)
 ဖိသ့ၣ်ဒီးပုၤလိာ်ဘီ တၢ်သမံသမိးတဖၣ် (Child and Teen Checkups)
 651-201-3650
health.childteencheckups@state.mn.us
www.health.state.mn.us

လၢကမၤန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ
 လၢက့ၢ်ဂီၤဒ်အဂ့ၢ်အဂၤအဂီၢ်, ကိးလီတဲစိ ဆူ- 651-201-3650.